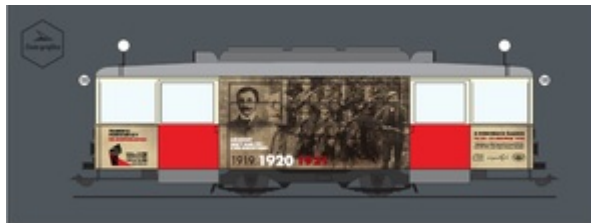

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/104534,Tramwaj-powstanczy-do-Niepodleglej.html>
23.04.2024, 18:19

Tramwaj powstańczy do Niepodległej

W dniach od 20 do 25 sierpnia 2020 r., w ramach obchodów 100. rocznicy wybuchu II Powstania Śląskiego po 5 miastach w Polsce kursował Tramwaj powstańczy do Niepodległej upamiętniający to wydarzenie. Projekt zakłada podróż tramwajem w wybranych miastach Polski: Gdańsk, miasta Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Kraków, Poznań, Warszawa w okresie od 20 sierpnia 2020 r. (wybuch II Powstania Śląskiego) do 25 sierpnia 2020 r. (zakończenie II Powstania Śląskiego). Tramwaj został oznakowany nr 100 (100. rocznica wybuchu II Powstania Śląskiego), oklejony na zewnątrz grafikami z historycznymi treściami o Powstaniach Śląskich i drodze Śląska do odrodzonego, niepodległego państwa polskiego. Pamiątką z podróży będzie bilet edukacyjny do Niepodległej zawierający kalendarium Powstań Śląskich.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej.

Jedną z przyczyn wybuchu II Powstania Śląskiego była śmierć Andrzeja Mielęckiego, zasłużonego dla polskości na Górnym Śląsku działacza i lekarza. 17 sierpnia 1920 roku w Katowicach doszło do zamieszek wywołanych przez Niemców na wieści z frontu wojny polsko-bolszewickiej. Na ulicy, przy której mieszkał doktor Mielęcki, do bojówek demolujących polskie sklepy oddali strzały francuscy żołnierze patrolujący miasto. Kiedy doktor wyszedł z domu, by udzielić pomocy rannym, zaatakowali go niemieccy bojówkarze, wspierani przez oficjalnie bezstronną policję bezpieczeństwa Sicherheitspolizei (Sipo). Rannego wyciągnęli jeszcze z ambulansu, a następnie skatowane ciało wrzucili do rzeki Rawy. Polska Organizacja Wojskowa Górnego Śląska wydała rozkaz rozpoczęcia powstania w nocy z 19 na 20 sierpnia 1920 roku. Walki wybuchły jednocześnie w powiatach pszczyńskim, rybnickim, katowickim, lublinieckim, tarnogórskim, toszecko-gliwickim i zabrzkim. Walczono także w rejonie linii Opole-Krasiejów-Dobrodzień oraz w Raciborzu i Koźlu. Powstańcy opanowali większość strategicznych terenów przemysłowych, z wyjątkiem dużych miast. Niemieckie garnizony Sipo zostały otoczone w koszarach, co

uniemożliwiało jakiegokolwiek działania odwetowe. W tym czasie powstańcy rozbrajali i opróżniali składy niemieckiej broni i amunicji. Oddziały alianckie przychylnie odnosiły się do działań powstańczych, co miało ogromny wpływ na rezultat powstania. Znenawidzona policja niemiecka została rozbrojona. Jej los został przypieczętowany przez Komisję Międzysojusznicy, która zgodziła się na rozwiązanie Sipo. W jej miejsce powołano mieszaną, polsko-niemiecką policję plebiscytową Abstimmungspolizei (Apo). Podstawowy cel powstańców został osiągnięty. 25 sierpnia 1920 roku II Powstanie Śląskie zakończono.

W Katowicach inauguracja obchodów 100-lecia II Powstania Śląskiego rozpoczęła się 17 sierpnia 2020 r., w 100. rocznicę zabójstwa dra Andrzeja Mielęckiego.

W programie:

- 10.00 - 13.00 Rok 1920 w Katowicach. W setną rocznicę wybuchu II Powstania Śląskiego - sympozjum w Muzeum Historii Katowic, ul. ks. J. Szafranka 9
- 14.00 Upamiętnienie 100. rocznicy zabójstwa A. Mielęckiego Katowice, ul. Warszawska 14 14.30 Inauguracja podróży Tramwaju powstańczego do Niepodległej Katowice, przystanek Rynek/ Teatr Śląski

Tramwaj kursował po wybranych miastach GZM w godzinach popołudniowych w dniach 17 - 25 sierpnia 2020 r.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Katowicach. Fot. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Katowicach. Fot. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Katowicach. Fot. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Katowicach. Fot. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Katowicach. Fot. Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Gdańsk

19 sierpnia 2020 r. godz. 9.00 Konferencja prasowa inaugurująca podróż Tramwaju powstańczego do Niepodległej.

Tramwaj kursował w Gdańsku w godzinach popołudniowych w dniach 20 – 25 sierpnia 2020 r.

Kraków

Tramwaj kursował w Krakowie w godzinach popołudniowych w dniach 20 – 25 sierpnia 2020 r.

W niedzielę 23 sierpnia 2020 r. w godzinach 16.00 – 18.00 podróż tramwajem umilił Klaudiusz Jania z zespołem.

Poznań

Tramwaj kursował w Poznaniu w godzinach popołudniowych w dniach 23 – 25 sierpnia 2020 r.

Zakończenie podróży odbędzie się 25 sierpnia 2020 r., o godz. 15.00 Wojciech Korfanty (w tej roli Dariusz Niebudek) odwiedzi Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918 – 1919 na Starym Rynku. Po tej wizycie w godzinach 16.00 – 18.00 będzie podróżował tramwajem.

Warszawa

Obchody 100. Rocznicy wybuchu II Powstania Śląskiego rozpoczęły się 20 sierpnia 2020 r. o godz. 13.00 w Warszawie na placu Narutowicza

W programie:

- uroczyste wprowadzenie do obiegu znaczka pocztowego dedykowanego 100-leciu II Powstania Śląskiego
- inauguracja podróży Tramwaju powstańczego do Niepodległej
- film Śladami II Powstania Śląskiego
- występ muzyczny Grzegorza Płonki z zespołem

Tramwaj kursował w Warszawie w dniach 20 – 25 sierpnia 2020 r.

Tramwaj powstańczy do

Niepodległej kursował w Warszawie. Fot. Muzeum Powstań

Tramwaj powstańczy do Niepodległej kursował w Warszawie. Fot. Muzeum Powstań

Niepodległej kursował
w Warszawie. Fot.
Muzeum Powstań
Śląskich w
Świętochłowicach.

Śląskich w
Świętochłowicach.

Śląskich w
Świętochłowicach.

Tramwaj powstańczy do
Niepodległej kursował
w Warszawie. Fot.
Muzeum Powstań
Śląskich w
Świętochłowicach.

Projekt jest realizowany przez Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach w partnerstwie z: Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, Instytutem Historii Uniwersytetu Śląskiego, Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej, Chorągwią Śląską ZHP.

Projekt został dofinansowany ze środków Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022 w ramach programu Dotacyjnego "Niepodległa".